

5.Оганесян В. С. Сучасний стан розвитку банківської системи України під час кризи. Матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції (2 грудня, 2020 р., м. Київ). Київ: 2020 р. 175-177.

Наталія ГРИГОРЧУК,
здобувач вищої освіти ОС «магістр»,
спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»,
Андрій ПЕЧЕНЮК,
кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи,
страхування та електронних платіжних систем,
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,
Україна

ПОБУДОВА ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

У сучасних умовах функціонування підприємств, що характеризуються невизначеністю та високою динамічністю зовнішнього середовища, виникає об'єктивна необхідність застосування ефективного фінансового планування діяльності, без якого складно забезпечити стійкий фінансовий стан у майбутньому, сформувати достатній обсяг фінансових ресурсів на розвиток при мінімальних витратах, а отже, досягти конкурентоспроможності на ринку.

Для цього необхідно заздалегідь розрахувати доходи і витрати, врахувати наслідки інфляції, зміни ринкової кон'юнктури, порушення договірних зобов'язань партнерами.

Фінансове планування передбачає свідому організацію фінансового розвитку на основі гармонійної і, по можливості, оптимальної структури цілей і відповідних їм засобів досягнення.

Фінансове планування – це процес визначення обсягу фінансових ресурсів за джерелами формування і напрямками їх цільового використання згідно з виробничими та маркетинговими показниками підприємства у плановому періоді [1].

В той же час фінансове планування – процес розробки людьми конкретного плану фінансових заходів, тобто звичайний вид діяльності людини. Для того, щоб ця діяльність була успішною, необхідна наявність методології та методики розробки фінансового плану [2].

Мета фінансового планування – забезпечення господарської діяльності підприємства необхідними джерелами фінансування.

Фінансове планування посідає одне з головних місць у системі управління діяльністю підприємства, адже саме воно забезпечує підприємство фінансовими ресурсами, що, своєю чергою, підвищує прибутковість, прогнозує стабільний розвиток та знижує ризик його існування [3].

Основними завданнями фінансового планування на підприємстві є: забезпечення виробничої та інвестиційної діяльності необхідними фінансовими ресурсами; установлення раціональних фінансових відносин з суб'єктами господарювання, банками, страховими компаніями тощо; визначення шляхів ефективного вкладення капіталу, оцінювання раціональності його використання; виявлення та мобілізація резервів збільшення прибутку за рахунок раціонального використання матеріальних, трудових та грошових ресурсів; здійснення контролю за утворенням та використанням платіжних засобів [1].

Фінансове планування потрібне, в першу чергу, для збереження фінансової рівноваги підприємства, а, з іншого боку, – для уникнення накопичення зайвих ліквідних засобів.

Фінансове планування на підприємстві умовно поділяють на три етапи, які перебувають у взаємозв'язку і здійснюються у певній послідовності.

1 етап – прогнозування фінансової діяльності, що визначає завдання поточного планування. Це найскладніший етап планування, що потребує високої кваліфікації фахівців, для ефективної тактики створення фінансової стратегії. Під фінансовою стратегією підприємства слід розуміти формування системи довгострокових цілей фінансової діяльності і вибір найефективніших шляхів їхнього досягнення. Це генеральний план дій для забезпечення

підприємства коштами. Він охоплює питання теорії і практики фінансів, їхнього планування, вирішує завдання, які забезпечують фінансову стійкість підприємства в ринкових умовах господарювання.

2 етап – поточне планування фінансової діяльності, що полягає в розробці системи фінансових планів з окремих аспектів фінансової діяльності підприємства на майбутній рік із розбивкою за кварталами. Це планування допоможе визначити на майбутній період усі джерела фінансування, сформувати систему доходів і витрат, забезпечити постійну платоспроможність підприємства, визначити структуру його активів на кінець планового періоду.

3 етап – оперативне планування фінансової діяльності. Воно полягає в розробці системи бюджетів – короткострокових оперативних фінансових планів (до одного року), що відображають надходження і витрати коштів з окремих аспектів фінансової діяльності, окремих господарських операцій, інвестиційних проектів [4].

Процес фінансового планування, будучи частиною процесу управління організацією, повинен керуватися базовими принципами для забезпечення координації рівнів планування й ефективності функціонування всієї системи фінансового планування. Серед основних принципів фінансового планування виділяють принципи [5; 6]: 1) єдності – передбачає, що фінансове планування формується по всіх об'єктах фінансового управління та охоплює всі рівні (стратегічний, тактичний, оперативний); 2) безперервності – полягає в тому, що діяльність компанії повинна здійснюватися з урахуванням сформованих планів, які необхідно іноді коригувати залежно від відхилень фактичних значень показників від прийнятих у фінансовому плані; 3) гнучкості – пов'язаний із принципом безперервності і полягає в зміні планів; 4) точності – означає, що умови формування планів повинні бути чітко сформульовані, а показники оцінки реалізації повинні бути підібрані таким чином, щоб в інтересах власників, менеджерів і працівників підприємства були виключені протиріччя; 5) участі – означає, що будь-який співробітник організації може стати учасником планової діяльності; 6) зворотного зв'язку – передбачає врахування

керівництвом компанії думок та зауважень безпосередніх виконавців. Забезпечує певну узгодженість усіх планів компанії незалежно від рівня прийняття рішення і сфери, а також врахування реальної ситуації під час реалізації діючих планів і побудови перспективних.

Дотримання вказаних принципів є необхідною умовою здійснення фінансового планування діяльності суб'єкта господарювання, запорукою вирішення завдань та досягнення поставлених цілей.

Схематично процес фінансового планування можна охарактеризувати, по-перше, як визначення майбутнього підприємства і його структурних підрозділів; по-друге, як проектування бажаних результатів діяльності підприємства; по-третє, як вибір методів та засобів (ресурсів) та визначення послідовності дій у досягненні бажаних результатів [7].

Фінансове планування охоплює найважливіші сторони фінансово-господарської діяльності підприємства, забезпечує необхідний попередній контроль за утворенням і використанням матеріальних, трудових і грошових ресурсів, створює умови зміцнення фінансового стану підприємства, охоплює весь комплекс заходів як із формування планових завдань, так і з втілення їх у життя, відіграє ключову роль у системі планування діяльності організації, забезпечує економічну обґрунтованість і ефективність розроблюваних заходів щодо досягнення цілей організації.

Список використаних джерел

1. Азаренкова Г.М., Журавель Т.М., Михайленко Р.М. Фінанси підприємств. Навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни. К.: Знання-Прес, 2009. 299 с.
2. Кірейцев Г.Г. Фінансовий менеджмент. Житомир: ЖІТІ, 2001. 440 с.
3. Тешева Л.В., Хохлов М.П., Петрова, І.М. Роль фінансового планування у сучасних умовах господарювання. *Глобальні та національні проблеми економіки*, 2018. №23. С. 314-320.

4. Клименко В.В., Акімова Л.М., Докієнко Л.М. Фінансовий ринок: навч. посіб. для студентів ВНЗ. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 357 с.

5. Мірошник М.В. Фінансове планування як інструмент фінансового менеджменту промислового підприємства. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»*. 2012. №4. С. 116-123.

6. Литвин Ю.О., Матвійчук В.І. Фінансове планування на підприємствах в сучасних умовах. *Актуальні проблеми розвитку фінансово-кредитної системи України*. Донецьк: ДонНТУ. 2012. С. 67-85.

7. Зінь Е.А., Турченко М.О. Планування діяльності підприємства: навчальний посібник. Київ. ТОВ Видавничий дім «Професіонал», 2004. 320 с.

Наталія ГРИГОРЧУК,

здобувач вищої освіти ОС «магістр»,

спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Науковий керівник: **Фугело П.М.**

кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи,
страхування та електронних платіжних систем,

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,

м. Кам'янець-Подільський,

Україна

КРЕДИТУВАННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ В 2022 РОЦІ

Аграрний сектор займає вагоме місце в економіці України. До повномасштабного вторгнення росії в Україну у лютому 2022 р. частка сільського господарства у ВВП країни складала 11%; у цьому секторі були задіяні майже 20% працівників, а його внесок до надходжень від експорту становив майже 40% – адже у світі Україна обіймає п'яте місце серед найбільших експортерів пшениці, четверте – кукурудзи та третє – серед найбільших експортерів ріпаку. Відповідно, потужний і стабільний аграрний